

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2006. február 14.)

Belgium aktualizált, a 2005–2009. közötti időszakra szóló stabilitási programjáról

(2006/C 55/07)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2006. február 14-én a Tanács megvizsgálta Belgium aktualizált stabilitási programját, amely a 2005–2009. időszakra vonatkozik.
- (2) Az elmúlt évtized során az éves reál-GDP növekedés Belgiumban átlagosan 2 % közelében volt, amely némileg meghaladja az euro-övezet átlagát. A foglalkoztatottsági arány azonban alacsony (60 % körüli), a munkanélküliséget pedig jelentős regionális egyenlőtlenlégek és a tartós munkanélküliség magas szintje jellemzi. Belgium 2000 óta egyensúlyban lévő vagy egyensúlyközeli költségvetési egyenleget tart fenn.
- (3) 2005. február 17-i véleményében a Tanács jóváhagyta azt a költségvetési stratégiát, amely Belgium stabilitási programjának 2004-es aktualizálásában került bemutatásra.
- (4) A költségvetés 2005-ös végrehajtása tekintetében a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi előrejelzése kiegyensúlyozott államháztartást jelez előre 2005-re, amely a jelentősen alacsonyabb GDP-növekedés ellenére összhangban van a stabilitási program előző aktualizálásában kitűzött céllal. Néhány egyszerű tranzakció statisztikai kimutatását azonban még tisztázni kell az Eurostattal, és ez a 2005-ös hiány végleges adatainak jelentős egyszerű növekedését okozhatja ⁽²⁾, amelynek azonban nincs negatív hatása a 2006–2009 időszak költségvetési eredményére.
- (5) A program 2005-ös aktualizálása nagyjából követi a stabilitási és konvergenciaprogramok felépítésére vonatkozóan az új magatartási kódexben meghatározott mintát és az e programokra vonatkozó adatszolgáltatási követelményeket ⁽³⁾.
- (6) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv úgy tervezi, hogy a reál GDP növekedés a 2005-ös 1,4 %-ról átlagosan 2,2 %-ra lassul a programidőszak fennmaradó részében. A jelenleg rendelkezésre álló információk alapján végzett értékelés szerint ez a forgatókönyv valószínű növekedési feltételezéseken alapul. A program inflációra vonatkozó előrejelzései szintén realistikusnak tűnnek.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az e szövegben említett dokumentumok megtalálhatók a következő honlapon:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ A belga vasút átszervezését, amely a GDP 2,5 %-ával növelte az államadósságot, egyelőre úgy kezelik, hogy az nincs közvetlen hatással az államháztartási hiányra, a 2005-ös adóhátralékok (a GDP 0,2 %-a) értékpapírosítását pedig hiánycsökkentő tételként számolták el.

⁽³⁾ A programból hiányzik az államháztartás intézményi jellemzőit tárgyaló külön rész, de a program egyéb részeiben vannak erre vonatkozó információk. Hiányosságokat mutat a kötelező adatok terén is, és nem biztosítja az új magatartási kódexben előírt valamennyi opcionális adatot.

- (7) A programban körvonalazott költségvetési stratégia 2006-ban egyensúlyban lévő államháztartási egyenlegre, ezt követően pedig többlet felhalmozására irányul (2009-re a GDP 0,7 %-a), hogy fenn lehessen tartani az adóssághányad csökkenő tendenciáját. Az elsődleges többlet a GDP 7,2 %-ának megfelelő 2001-es értékről fokozatosan csökkent – 2007-től kezdve a tervek szerint kicsivel a GDP 4 %-a felett fog stabilizálódni. A program az állami bevételek csökkenésére számít (elsősorban a munka adóterheinek csökkentése miatt), de ennek hatását kiegyenlíti, sőt meg is haladja a kiadási hányad (elsősorban a kamatkiadások) csökkentése. Az új aktualizálás nagyjából hasonló növekedési kilátások mellett összességében megerősíti az előző programban körvonalazott költségvetési stratégiát.
- (8) A programidőszak alatt a közösen megállapított módszertan alapján kiszámított strukturális egyenleg (vagyis az egyszeri és más átmeneti intézkedések nélküli, ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg) a tervek szerint a GDP majdnem 1 %-ával javul. A hatóságok a költségvetési egyenlegre vonatkozó középtávú célkitűzést a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális többletként állapítják meg, amelyet 2007-re kívánnak megvalósítani. Mivel a középtávú célkitűzés szigorúbb a minimálisan szükséges értéknél (a hiány a GDP kb. 1 %-ára becsülik), annak megvalósítása biztosítja a szükséges biztonsági tartalékot a túlzott hiány fellépése ellen. A középtávú célkitűzést a jelenlegi értékelés szerint megfelelőnek lehet tekinteni, mivel az nem lépi túl az euro-övezet és az ERM-II. tagállamai számára a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a magatartási kódexben meghatározottakat, és szigorúbb követelményt támaszt az adóssághányad és a hosszú távú átlagos potenciális kibocsátás növekedése által indokolthoz képest.
- (9) A költségvetési eredmény nem mentes a kockázatoktól, ezért az a programban előrejelzettnél rosszabban is alakulhat, különösen 2006-ban és 2007-ben. Bár a makrogazdasági forgatókönyvet valószínűnek lehet tekinteni és a kormány nemrégiben új intézkedéseket hozott az egészségügyi ellátás kiadásainak megfékezésére, előfordulhat, hogy a programban a 2006-ra tervezett adóbevételek kissé optimisták lesznek. Bár a kiadási előrejelzések valószínű makrogazdasági feltételezéseken alapulnak, nem biztosítanak puffert a kedvezőtlen fejleményekkel szemben. A program 2007 vonatkozásában nem magyarázza meg, hogyan fogják kompenzálni az egyszeri és más átmeneti intézkedés elmaradását. El kell azonban ismerni azt, hogy a belga hatóságok a közelmúltban bizonyos tetteket arról, hogy erősen elkötelezettek a kiegyensúlyozott költségvetési céljaik elérése mellett.
- (10) E kockázatértékelésre tekintettel előfordulhat, hogy a program költségvetési irányvonala nem lesz elég annak biztosítására, hogy 2007-re megvalósítsák a program középtávú célkitűzését, a programban tervezettek szerint. A program középtávú célkitűzése azonban – amint az korábban már említésre került – szigorúbb annál, amit a Stabilitási és Növekedési Paktum megkövetel. A költségvetési stratégia elegendőnek tűnik olyan strukturális költségvetési egyenleg eléréséhez a programidőszak során, amely a Paktum értelmében megfelelőnek tekinthető. A program költségvetési irányvonala ezen kívül elég széles biztonsági tartalékot látszik biztosítani ahhoz, hogy szokásos makrogazdasági ingadozások mellett ne lépjenek túl a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-határértéket a programidőszak során. A középtávú célkitűzés felé vezető kiigazítási pályát illetően, bár a strukturális egyenleg átlagos éves javulása kicsi, de az ambiciózus középtávú célkitűzés irányában történő kiigazítás ütemét nagyjából megfelelőnek lehet tekinteni, 2006 kivételével, amikor a strukturális egyenleg a tervek szerint a GDP 0,4 %-ával romlik.
- (11) Az adóssághányad a becslések szerint 2005 végén elérte a GDP 94 %-át, amely messze meghaladja a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaértéket. A program előrejelzése szerint az adóssághányad a GDP 16 százalékpontjával, a GDP kevesebb mint 80 %-a alá csökken a programidőszak során. Előfordulhat, hogy hátrányos kockázati tényezők bekövetkezése esetén az adóssághányad a programban előrejelzettnél kevésbé lesz kedvező. Ugy tűnik azonban, hogy az adóssághányad megfelelőképpen csökken a referenciaérték irányában, és gyors ütemben közelíti azt. Az államháztartás fenntarthatóságának tekintetében Belgium közepesen veszélyeztetett a népességelöregedés előrejelzett költségvetési kiadásai alapján, figyelembe véve azt, hogy hosszabb időszakon keresztül meg kell őrizni a magas elsődleges többletet⁽¹⁾. A bruttó adósság jelenlegi szintje bár csökken, de jóval a referenciaérték felett marad, ezért szükség van az adóssághányadnak az aktualizálásban előrejelzett tartós csökkentésére. Kétségtelenül enyhíteni fogja a fenntarthatóság kockázatait az a belga stratégia, amely – beleértve az adósságcsökkentést – hosszú távú kérdéseket helyez a költségvetési

⁽¹⁾ A hosszú távú fenntarthatóság részleteit a Bizottság által a programról elvégzett technikai értékelés tartalmazza (http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm).

politika középpontjába, a népességelöregedési alapról szóló jogszabály pedig kötelező erejű költségvetési célok meghatározásán keresztül megerősíti a politikai elkötelezettséget. Ezen kívül a tényleges nyugdíjkorhatár és a foglalkoztatottsági arány emelését célzó nemrégiben hozott intézkedések pozitívan járulnak majd hozzá a fenntarthatósághoz. Előfordulhat azonban, hogy a jelenlegi költségvetési egyenleg nem lesz elégséges a népességelöregedés miatti kiadások jelentős emelkedésének teljes mértékű fedezésére, ami hangsúlyozza az elkövetkező években a nagy elsődleges többlet fenntartásának fontosságát.

- (12) Az államháztartás területén tervezett intézkedések nagyjából megfelelnek a 2005–2008 időszakra vonatkozó integrált iránymutatásokban foglalt átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak. Az adóssághányad csökkentésének üteme kielégítő, és a szociális biztonsági rendszer fenntarthatóságának javítására reformokba kezdtek. A strukturális egyenleg 2006-os romlása azonban nincs teljes mértékben összhangban azzal az integrált iránymutatással, amely szerint a középtávú célkitűzés elérésére meg kell hozni minden szükséges korrekciós intézkedést.
- (13) Belgium nemzeti reformprogramja, melyet 2005. október 26-án küldtek meg a gazdasági növekedést és munkahelyteremtést célzó, megújult lisszaboni stratégia keretében, az államháztartásra jelentős hatást gyakorló, következő kihívásokat azonosítja: i. a foglalkoztatottság előmozdítása a munka adóterheinek csökkentésével és ii. az államháztartás egyensúly közelében való tartása, valamint 2007-től kezdődően többlet felhalmozása az adóssághányad csökkenő trendjének fenntartásáért. A stabilitási program költségvetési előrejelzései azonban nem határozzák meg megfelelően a nemzeti reformprogramban körvonalazott fellépések költségvetési hatásait. A stabilitási program államháztartás területén tervezett intézkedései nagyjából összhangban vannak a nemzeti reformprogramban tervezett intézkedésekkel.

Tekintettel a fenti értékelésre, a Tanács véleménye szerint a költségvetési egyenleg összességében megalapozott, a még mindig magas szintű adósságnak a programban tervezett további csökkentése pedig jó példája a Paktummal összhangban folytatott költségvetési politikának. Az időszak elején az egyszerű intézkedésekre történő hagyatkozás kihangsúlyozza a strukturális konszolidáció szükségességét a kezdeti szakaszban. A Tanács felkéri Belgiumot, hogy fontolja meg intézkedések foganatosítását a strukturális egyensúly 2006-ban bekövetkező romlásának elkerülése érdekében, valamint hogy hajtsa végre az elkövetkezendő évek ambiciózus költségvetési célkitűzéseinek megvalósításához szükséges intézkedéseket.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Reál-GDP (%-os változás)	SP 2005. december	2,6	1,4	2,2	2,1	2,3	2,2
	Biz. 2005. november	2,6	1,4	2,1	2,0	nincs adat	nincs adat
	SP 2004. december	2,4	2,5	2,5	2,1	2,0	nincs adat
HICP-infláció (%)	SP 2005. december	1,9	2,9	2,8	2,0	1,9	1,7
	Biz. 2005. november	1,9	2,7	2,6	1,9	nincs adat	nincs adat
	SP 2004. december	1,9	2,0	1,8	1,8	1,8	nincs adat
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	SP 2005. december ⁽¹⁾	-0,2	-0,8	-0,6	-0,6	-0,5	-0,4
	Biz. 2005. november ⁽²⁾	-0,1	-0,8	-0,8	-1,0	nincs adat	nincs adat
	SP 2004. december ⁽¹⁾	-0,8	-0,5	-0,2	-0,4	-0,5	nincs adat
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2005. december	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,7
	Biz. 2005. november	0,0	0,0	-0,3	-0,5	nincs adat	nincs adat
	SP 2004. december	0,0	0,0	0,0	0,3	0,6	nincs adat

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2005. december	4,8	4,3	4,1	4,2	4,1	4,1
	Biz. 2005. november	4,8	4,4	3,8	3,4	nincs adat	nincs adat
	SP 2004. december	4,9	4,5	4,4	4,5	4,7	nincs adat
Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2005. december ⁽¹⁾	0,1	0,4	0,3	0,6	0,8	0,9
	Biz. 2005. november	0,1	0,4	0,1	0,0	nincs adat	nincs adat
	SP 2004. december ⁽¹⁾	0,5	0,3	0,1	0,5	0,9	nincs adat
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	SP 2005. december ⁽⁴⁾	nincs adat	0,0	- 0,3	0,4	0,7	0,9
	Biz. 2005. november ⁽⁵⁾	- 0,6	0,0	- 0,4	0,0	nincs adat	nincs adat
	SP 2004. december	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2005. december	94,7	94,3	90,7	87,0	83,0	79,1
	Biz. 2005. november	96,2	94,9	91,1	88,1	nincs adat	nincs adat
	SP 2004. december	96,6	95,5	91,7	88,0	84,2	nincs adat

Megjegyzések:

⁽¹⁾ A Bizottság szolgálatainak számításai a programban megadott információk alapján.

⁽²⁾ A 2004–2007 időszakra vonatkozóan 2,0 %, 2,1 %, 2,1 % és 2,3 % potenciális növekedés alapján.

⁽³⁾ Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg (ugyanúgy, mint az előző sorokban) az egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül.

⁽⁴⁾ Egyszeri és más átmeneti intézkedések a programból (2005-ben a GDP 0,4 %-a, 2006-ban 0,6 %-a, ez mindkét évben hiánycsökkentő hatást jelent). A 2007-től kezdődő egyszeri intézkedésekre vonatkozó számadatokat (2007-ben 0,2 %, 2008-ban 0,1 % és 2009-ben 0,0 %) a belga hatóságok a program benyújtása után bocsátották rendelkezésre azzal a fenntartással, hogy azokat „feltételezéseknek kell tekinteni, és azok nem befolyásolják a belga hatóságok esetleges döntéseit”.

⁽⁵⁾ Egyszeri és más átmeneti intézkedések a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi előrejelzéséből (2005-ben a GDP 0,4 %-a, 2006-ban 0,5 %-a, ez mindkét évben hiánycsökkentő hatást jelent).

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi gazdasági előrejelzései (Biz.); a Bizottság szolgálatainak számításai.